

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2009/2010

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení studenta: Filip Smetana

Název práce: Mýtus a artefakt

Posudek:

Ti, kdo se víckrát setkali s pracemi Filipa Smetany, jsou zvyklí na jejich podvojný charakter: celkové vyznění díla je výsledkem napětí mezi artefaktem a procesem jeho utváření, jenž se odvíjí od předem stanoveného schématu. Avšak zrod konceptu stojícího na počátku hmotné realizace je sám již výsledkem komplikovaného procesu v autorově mysli, který zahrnuje počáteční inspiraci, zraní nápadu, sběr informací, hledání adekvátní formy... Místo přímé linie vedoucí k jasnému cíli tu najdeme množství meandrů, průsečíků, vedlejších větví i slepých uliček. Hybnými silami jsou vedle metodických postupů také v nemenší míře nahodilé asociace. Toto dění za dílem je stejně zajímavé jako obtížně zprostředkovatelné. V souvislostí s prvotní zaujatostí, která spustí přemýšlení o budoucím projektu, Filip často mluví o fascinaci. Nešlo by ale učinit předmětem fascinace samotný proces formování konceptu díla? Je možné nakazit diváka svou vlastní fascinací?

V projektu, který Filip Smetana předkládá jako svou bakalářskou práci, je tato soukromá a temná rovina vytažena na světlo. „Vlastní dílo“, které tak nyní můžeme nazvat spíše jen v uvozovkách, doprovází rozsáhlá dokumentace, jež mapuje skryté předpoklady jeho vzniku a výsledné podoby. Můžeme tak sledovat jednotlivé fáze formování projektu v mysli autora – od prvotního nadšení přes dočasnou bezradnost až k volbě určitého řešení. Můžeme se seznámit s inspiračními stimuly, informačními zdroji i předchozími Filipovými projekty, které bezprostředně ovlivnily ten aktuální. Dílo, které se nachází na konci celého procesu, přitom ztrácí svůj privilegovaný status. Nejen, že svým rozsahem dalece zaostává za dokumentačním aparátem, který jej doprovází. Navíc se přísně vzato nejedná o finální výstup, ale o stav rozpracovanosti projektu, jenž stále pokračuje. Filip pustil do světa tři identické objekty spolu s určitou legendou. Poprosil své respondenty, aby k ním napsali vlastní legendu a posléze předali tyto objekty dál komu uznají za vhodné. Ve Filipově e-mailové schránce se tak postupně hromadí různé varianty reakcí na prvotní podnět. Ve chvíli, kdy je tato práce prezentována veřejnosti, již pravděpodobně vznikají další verze textu, o nic víc apokryfické než jiné, neboť žádná z nich není původní a správná. Aktuální stav, který zachycuje prezentovaný výstup, byl již v momentu své fixace zastaralý. Proces převládá nad artefaktem. Tímto procesem ovšem už není pouze průběh vzniku materiálního objektu nebo jen subjektivní dění v autorově mysli, ale také kolektivní tvořivá aktivita, která je podněcovaná sdílenou a dál šířenou fascinací.

Samozřejmě nelze zaručit, že Filipovo svědectví o vlastní fascinaci a o pokusu ji zprostředkovat formou uměleckého díla vyvolá podobně silné reakce na straně diváků. Považuji však za cenné samotné rozhodnutí podstoupit riziko a místo sázky na efektní výsledek přenést důraz na složité a nepřehledné dění v jeho pozadí. Jako příjemce díla mě to obohacuje. V roli oponenta bakalářské práce mi pak nezbyvá než navrhnout nejlepší hodnocení.

Návrh hodnocení: A
Vypracoval: Václav Magid
Datum: 7. června 2010
Podpis: *Magid*